

FACTORS OF OPIATE OVERDOSE AMONG INJECTION DRUG USERS**ФАКТОРИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ДОСВІДОМ ПЕРЕДОЗУВАНЬ НАРКОТИКАМИ ОПІОЇДНОГО РЯДУ У СПОЖИВАЧІВ ІН'ЄКЦІЙНИХ НАРКОТИКІВ**

Anna Tokar / Токар Анна Володимирівна

АКТУАЛЬНІСТЬ. Смертям, пов'язаним з передозуванням опіоїдними наркотиками, можна запобігти. При цьому в країнах Європейського Союзу серед людей віком 20-40 років щороку реєструють 8 000 таких смертей. В Україні щороку реєструють 10 000 смертей, пов'язаних зі вживанням наркотиків, проте на даний момент не можливо встановити рівень смертності від передозувань наркотиками опіоїдного ряду. Поведінкові дослідження 2007–2009 років показують, що 11-14% опитаних споживачів ін'єкційних наркотиків мали випадки передозувань та вижили. Метою дослідження було встановити, з якими характеристиками споживачів наркотиків пов'язаний ризик передозувань.

МЕТОДИ. У дослідженні було використано дані опитування, яке провів Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні протягом січня-листопада 2007 року серед споживачів наркотиків, які вживали наркотики протягом останніх 3 місяців, що передували опитуванню. Вибірка була сформована за принципом місця та зручності та охопила 8 575 респондентів.

РЕЗУЛЬТАТИ. Вживання коли-небудь в житті героїну (скориговане відношення шансів 1,54, довірчий інтервал 1,07-2,22), «бовтушки» (СВШ 1,70 ДІ 1,22 -2,36), щоденне споживання наркотиків ін'єкційним шляхом (СВШ 1,92 ДІ 1,10-3,34), надання респондентом свого використаного шприцу іншій людині протягом останніх 3 місяців (СВШ 1,68 ДІ 1,15-2,45) були позитивно пов'язані з досвідом передозувань після врахування третіх факторів. Звернення до швидкої медичної допомоги протягом останніх 3 місяців (СВШ 0,46 ДІ 0,21-0,99) та придбання респондентом готової наркотичної речовини (СВШ 0,56 ДІ 0,41-0,76) були негативно пов'язані з досвідом передозувань.

ОБГОВОРЕННЯ. Отримані результати щодо вживання «бовтушки» можуть свідчити про те, що даний вид наркотичної речовини найчастіше поєднують з різними опіоїдними наркотиками. Героїн не є широко розповсюдженим в Україні, тому споживачі можуть помилково розрахувати потрібну їм дозу чи концентрацію, що може призвести до передозування.

Висока частота ін'єкцій свідчить про збільшення толерантності до наркотичної речовини і намагання збільшити дозу, при цьому перерви в прийомах можуть значно скорочуватись. В такі періоди СІНи в прагненні полегшити свій стан можуть ввести в організм критичну кількість наркотику.

Ризикована поведінка щодо надання свого використаного шприцу іншій людині може бути характеристикою респондентів, яким загалом властива ризикована сексуальна та ін'єкційна поведінка, а отже такі респонденти наражені на ризик передозування наркотиками.

Респонденти, які купують готовий розчин наркотичної речовини, не можуть впливати на концентрацію даного розчину, і в порівнянні з тими, хто готує наркотики самостійно, споживають менш концентрований наркотик.

Усі ці фактори варто враховувати в програмах профілактики передозувань.